

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandgata 30 B
N-7012 Trondheim

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748 NVA

e-post: nof@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Miljødirektoratet
postmottak@miljodir.no

Deres ref.	Deres kontaktperson Nils Kristian Grønvik	Vår ref.	Vår kontaktperson Martin Eggen	Dato 14.10.2019
------------	--	----------	-----------------------------------	--------------------

Hørings svar fra NOF på ny viltforskrift (2019/7911)

Miljødirektoratet ønsker å samle flere bestemmelser som omhandler forvaltning av vilt i en felles forskrift, og har sendt et forslag om ny viltforskrift på høring. Spennet i tematikk og saksfelt er stort. I vårt høringssvar legger vi vekt på forhold som er av særlig interesse for fuglevern.

Sentrale punkt

- Vi hilser samordningen av ulike forskrifter og revisjonen av skadefellingsforskriften velkommen. Et tydelig lovverk gir bedre forståelse for målsettingene for reguleringene, samtidig som saksbehandlingen blir lettere.
- Vi støtter ikke forslaget § 2-8, der man vil gi kommunen adgang til innfangning og/eller eggsanking av en rekke arter for å drive viltoppdrett. Slik aktivitet må avvikles.
- NOF mener det bør være en statlig oppgave å etablere mottakssentre for skadet vilt. Vi stiller oss skeptiske til forslaget om å gi kommunen utvidet myndighet, slik det er presentert i forslaget § 2-10.
- NOF ser veldig positivt på at man ønsker å etablere systemer for rapportering og registrering av skadefelling, og imøteser at Miljødirektoratet prioritere arbeidet med slike system fremover.
- NOF er negativ til flere av forslagene i kapittel 3, som omhandler skadefelling. Vi ber om tidsbegrensning for forskriften, slik at artslisten til enhver tid er tilpasset f.eks. rødlista. NOF anser det som riktig og nødvendig at beslutningsmyndighet for skadefelling for de fleste arters vedkommende ligger hos Fylkesmannen eller Miljødirektoratet, og mer unntaksvis hos kommunene.
- Det er helt vesentlig at punktene i § 3-3 er utfyllende og selvforklarende. At feiltolkning og manglende gode faglige vurderinger før skadefelling blir tillatt, er en hovedutfordring ved dagens forskrift. Vi foreslår flere omskrivninger av punkter, og flere nye punkter i paragrafen.
- Tilgrising av bryggeanlegg, naturlig predasjon o.l. er problemstillinger som ikke kan gå under «vesentlig skade», og viltforskriften må tydeliggjøre dette på en hensiktsmessig måte.
- Vi mener det er uakseptabelt at vann, skog o.l. ramses opp som områder der dyr- og fugler gjør skade som rettferdiggjør at de bør stå på listen over arter som kan skadefelles.
- Vi merker oss videre at lista over arter som kan felles uten offentlig godkjenning utvides fra 20 til 27. Vi har en rekke kommentarer til utvalget av arter både i forslag til §§ 3-4 og 3-5, der også flere rødlistede arter er listet opp. For mange av artene listet over vil skadefelling aldri være et hensiktsmessig tiltak for å redusere «skade» forårsaket av disse artene. Vi mener § 3-4 bør utgå i sin helhet. Vi ser naturligvis det generelle

problemet knyttet til at småfugl kommer inn i folks hus, næringslokaler etc., og som potensielt kan utgjøre en smitterisiko, f.eks. dersom det lagres, produseres eller serveres mat i aktuelle lokaler. Denne utfordringen er ikke begrenset til de artene som listes opp her, og det vil ikke være meningsfullt å liste opp de artene som kan omfattes av denne problemstillingen. Vi er enige i at det da er behov for raskt å kunne fjerne fuglene. Vi ser for oss en forskrift der noen arter med tilbøyelighet til å forville seg inn i bygninger kan avlives uten spesielle tillatelser, men med vilkår om at det her dreier seg om fugler inne i bygninger der tilstedeværelsen er særlig problematisk. Mange av artene listet opp er ikke spesielt utsatt for å komme inn i bygninger med matproduksjon.

- Flere av de rødlistede artene inkludert i forslaget til forskrift bør tas ut, f.eks. ærfugl. Det er ingen logisk grunn til at denne skal være inkludert. Forslag til bestemmelsene til skadefelling sikrer dessuten ikke at rødlistede arter kun blir felt på skadefelling der andre forebyggende virkemidler ikke er egnet, da rødlistede arter etter vår mening ikke er lagt til riktig forvaltningsnivå.
- NOF mener at myndighet til å innvilge skadefellingstillatelser må ligge hos Fylkesmannen eller Miljødirektoratet for alle arter gress, med unntak av kanadagås. Dette primært for å styrke det forebyggende og konfliktdempende arbeidet, og unngå at tillatelser blir gitt på galt grunnlag.
- § 6-2 omhandler utsetting av vilt i naturen, noe NOF er imot. Viltforvaltning må bygge på prinsippet om at jakt er høsting av naturens egen produksjon.
- Miljødirektoratet foreslår i § 7-6 at alle egg og eggsmalinger som er lovlig anskaffet før fallviltforskriftens ikrafttredelse, må registreres innen 31. desember 2021 for fortsatt å kunne oppbevares lovlig. NOF støtter dette, samt forslagene i §§ 7-3 og 7-13.

Generelle kommentarer om effektivisering og avbyråkratisering

Potensialet for samkjøring av forskriftene vil være positivt. For NOF er det særdeles viktig med en lett forståelig forskrift med klare retningslinjer for vilkår og saksbehandling. Slik økes brukervennligheten. Forskriftsutkastet er godt systematisert, og samordningen fremstår som et riktig grep. Det er positivt.

Miljødirektoratet er i sitt høringsnotat ærlig på føringene som er lagt for arbeidet med ny forskrift. Regjeringens mål om avbyråkratisering har ført til oppmerksomhet rundt mulighetene for å forenkle prosesser der skadefelling av fugler og dyr er nødvendig. Her vil vi understreke nødvendigheten av at vedtak må behandles på forvaltningsnivå med riktig kompetanse og forutsetninger. Slik sikrer man også mindre ressurser til klagebehandling og bedre veiledning for å løse reelle utfordringer. Det er samfunnsøkonomisk riktig og god naturforvaltning. Skadefelling må være individrettet, og kun brukt for å løse en akutt situasjon der reelle verdier er truet.

I forslaget til ny viltforskrift flyttes beslutningsmyndighet på flere områder fra fylkesmenn og direktorat til kommuner og enkeltpersoner. Kommunene får betydelig mer ansvar, noe vi stiller oss kritisk til på grunn av mange kommuners manglende kapasitet og kompetanse på flere av saksfeltene. Resultatet vil kunne medføre dårligere veiledning på f.eks. forebyggende tiltak før skadefelling vurderes, noe som kan forlenge og øke konflikter istedenfor at man kommer fram til mindre inngripende og mer varige løsninger. Det fører til mer bruk av ressurser og byråkrati i kommunene.

Spesifikke kommentarer til forslag til ny forskrift

Kapittel 1 - Generelle bestemmelser

Flere bestemmelser som presiserer hvordan dyrevelferden skal ivaretas ved håndtering av dyr foreslås tatt ut, og erstattet av viltforskriften § 1-3, hvor det presiseres at aktivitet som utføres med hjemmel i forskriften skal utføres i samsvar med dyrevelferdsloven og matloven. Grensen mot forskrift om fremmede organismer er også klargjort gjennom presiseringer rundt hvilken forskrift som gjelder, hovedsakelig ved å presisere at enkelte av viltforskriftens bestemmelser kun gjelder for arter som forekommer naturlig på stedet. NOF støtter dette.

Kapittel 2 - Innfangning av vilt

§ 2-1 til § 2-7 stadfester at vilt bare kan fanges inn fra naturen når dette følger av lov eller vedtak med hjemmel i lov. Disse paragrafene regulerer også ringmerkingsvirksomhet. NOF støtter innholdet i disse paragrafene, og mener at paragrafene som omhandler ringmerking ikke bør endres.

NOF støtter også at Miljødirektoratet av dyrevelferdsmessige hensyn foreslår at adgangen til å fange inn vilt for midlertidig fremvisning opphører, og stadfester i viltforskriften at rovfugler og ugler ikke skal holdes i dyrepark eller for annen fremvisning. Falkonerer kan føre til faunakriminelle handlinger, og gå utover dyrevelferd når ikke naturlig adferd og behov tilfredsstilles.

§ 2-8 til § 2-10

- § 2-8 *Innfangning av vilt for overføring til viltoppdrett*

Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til innfangning av følgende arter for overføring til viltoppdrett: orrfugl, storfugl, lirype, fjellrype, jerpe, stokkand, grågås, hare og kalver av rådyr, hjort og elg. Kommunen kan også etter søknad gi tillatelse til uttak av egg fra de nevnte fugleartene for overføring til viltoppdrett.

Miljødirektoratet kan etter søknad gi tillatelse til eller av eget tiltak iverksette innfangning av andre arter enn de som er nevnt i første ledd, for overføring til viltoppdrett. Søknaden sendes kommunen hvor innfangningen skal skje, som gir uttalelse til søknaden, og videresender den til Miljødirektoratet for avgjørelse.

Skillet mellom viltforskriften og forskrift om fremmede organismer klargjøres nå ved å presisere at viltforskriften regulerer utsetting og hold av arter som finnes i naturlig viltlevende bestander på det stedet der de skal oppdrettes, mens utsetting og hold av fremmede viltarter skjer etter forskrift om fremmede organismer. Dette er nøkternt sett greit, men NOF støtter ikke utsetting og hold av arter for å drive jakttraining eller øke jaktutbytte. Gjennom lovverket skaper man holdninger og forventninger. Jakta i Norge må være basert på levedyktige bestander tilpasset naturens ressursgrunnlag og mekanismer. Vi støtter derfor ikke forslaget i § 2-8, der man vil gi kommunen adgang til innfangning og/eller sankning av egg av en rekke arter for å drive viltoppdrett. Slik praksis må avvikles, og viltforskriften må regulere dette. Likevel ser vi at kravet om en kommunal godkjenning utgjør en forbedring av dagens situasjon. I dag kan artene oppdrettes i innhegnet område uten særskilt tillatelse fra myndighetene, og kun med påbud om melding til kommunen, Statens dyrehelsetilsyn ved distriktsveterinæren og Fylkesmannen senest innen 1 mnd. etter at oppdrett er iverksatt.

§ 2-9 *Innfangning av vilt for overføring til dyrepark* og § 2-10 *Innfangning av vilt for rehabilitering*

- § 2-9 Innfangning av vilt for overføring til dyrepark

Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til innfangning av kalver av rådyr, hjort og elg, og unger av hare, rødrev, grågås og stokkand for overføring til dyrepark når disse er hjelpeløse etter tap av foreldre og ikke kan overleve i naturen.

Miljødirektoratet kan etter søknad gi tillatelse til innfangning av andre arter og individer enn de som er nevnt i første ledd, for overføring til dyrepark. Søknaden sendes kommunen hvor innfangningen skal skje, som gir uttalelse til søknaden, og videresender den til Miljødirektoratet for avgjørelse.

- § 2-10 Innfangning av vilt for rehabilitering

Enhver som påtreffer vilt som åpenbart er sykt, skadet eller hjelpeløst, skal så langt som mulig hjelpe dyret i samsvar med bestemmelsene om hjelpeplikt i dyrevelferdsloven. Dersom rehabilitering ikke anses dyrevelferdsmessig forsvarlig, kan kommunen til enhver tid beslutte at viltet skal avlives. Kommunen kan i samråd med Mattilsynet gi tillatelse til, eller av eget tiltak, fange inn viltet for rehabilitering dersom det er grunn til å tro at dyret deretter kan bli friskt og slippes fri.

Denne bestemmelsen innskrenker ikke dyrevelferdslovens bestemmelser om varslings og om adgang til å avlive viltet med det samme. Ved situasjoner hvor et større antall dyr lider skal Miljødirektoratet varsles, og hjelp etter første ledd skal kun skje etter tillatelse fra Miljødirektoratet.

Endringen i ny viltforskrift § 2-10 angir tydeligere at hjelpeplikten først og fremst er en plikt til om mulig å yte hjelp på stedet, og at man så langt som mulig skal unngå å fange inn ville dyr for rehabilitering. Blir viltforskriften vedtatt uten endringer på dette punktet er det kommunene i samråd med Mattilsynet som skal ta avgjørelsene om et dyr eller en fugl skal fanges inn for rehabilitering. Det blir også kommunene som skal avgjøre om viltet skal avlives eller ikke.

NOF mener mange norske kommuner ikke har den nødvendige kompetansen for å ta disse vanskelige og komplekse avgjørelsene. For å kunne stille diagnosene kreves det riktig kompetanse på området, noe f.eks. veterinærutdanningen ikke alltid gir. Alle skadde fugler bør derfor bli undersøkt av kvalifisert personell med henblikk på å få avklart artstilhørighet, diagnose og få vurdert prognose før en evt. avlaving. F.eks. bør alle skadde rovfugler med gode prognoser få muligheter til rehabilitering. En relativt stor andel av skadde fugler kan behandles med enkle midler og små ressurser. En tett oppfølging av den skadde fuglen hos kvalifisert personell gir større muligheter for å avdekke bl.a. miljøkriminalitet. Flere eksempler på rovfugler som har blitt påskutt er avdekket gjennom rehabilitering, og det er påvist flere eksempler av forgiftninger. Oppfølging av enkeltfugler gir også muligheter for å kunne oppdage nye miljøproblemer på et tidlig stadium, f.eks. blyforgiftning hos kongeørn i Norge. Dette er eksempler som uten privatpersoners interesse for rehabilitering av fugler ikke ville blitt dokumentert.

Hvis vi fikk bygget opp et apparat med eksempelvis 10 – 15 statlig finansierte mottak fordelt over det ganske land, ville summen av alle rehabiliterte rovfugler og andre fåtallige og/eller sårbare arter kunne ha en reell betydning for bevaring av enkelte bestander. Slike mottak må også ha kompetanse på rehabilitering av sjøfugler, noe som vil gjøre det mer aktuelt å utvide innsatsen utover stellerand og dverggås, som i dag. Rehabilitering av fugler må være et statlig ansvar, og det er slike mottak som bør ta avgjørelser om evt. avlivninger. Ulike arters behov, forhold knyttet til næring, riktige oppbevaringsfasiliteter, vurdering av verdi av å foreta

rehabilitering i relasjon til bestandsforhold, slippsted osv. krever i stor grad spesifikk artskompetanse.

I tilknytning til kapittel 2 vil vi avslutningsvis påpeke at det innholdsmessig hadde vært naturlig at § 2-10 stod før § 2-9, da overføring til dyreparker skal skje etter at dyret er fanget inn for rehabilitering.

Kapittel 3 - Skadefelling og annet uttak av vilt

NOF har etterlyst en revisjon av gjeldende skadefellingsforskrift i lang tid. Miljødirektoratet gjennomførte en høring på dette i 2013 – 2014, og utarbeidet en ny forskrift som var ferdig våren 2015. Direktoratets forslag ble ikke endelig fastsatt, da det ikke var i samsvar med målet om avbyråkratisering i forvaltningen.

NOFs erfaring med gjeldende forskrift er at denne i tillegg til å ha store svakheter, ofte har vært misbrukt. For eksempel har avbøtende tiltak ofte ikke vært utprøvd. Skadefelling har ofte vært innvilget som bestandsregulerende tiltak, noe som aldri har vært intensjonen. NOF har påpekt dette i en rekke brev og klager på enkeltvedtak fattet i medhold av forskriften. Vi kan også vise til medhold fra høyere forvaltningsnivåer i en lang rekke klagesaker, noe som viser at våre innvendinger har vært berettiget. NOF er imidlertid enig i at skadefelling noen ganger er nødvendig, men kun når enkeltindivider beviselig forvolder vesentlig skade, og avbøtende tiltak har vist seg nytteløse.

NOF anser det som riktig og nødvendig at beslutningsmyndighet etter forskriften for de fleste arters vedkommende ligger hos Fylkesmannen eller Miljødirektoratet, og mer unntaksvis hos kommunene. Her går forslaget til ny viltforskrift i feil retning. Ett av våre hovedankepunkter til gjeldende forskrift er nettopp at kommunen er saksbehandlende nivå på for mange arter. NOF vil understreke at vurderinger av vilkårene for uttak fortsatt vil være utfordrende, og kreve fagkunnskap det ikke vil være naturlig å finne i de fleste kommuner. Etter vår mening bør ikke privatpersoner kunne utføre skadefelling uten å søke om tillatelse. Skadefelling besluttet av privatpersoner og kommuner er det mest problematiske i gjeldende forskrift, og har medført mye feilaktig praksis. Miljødirektoratet legger dessverre opp til å videreføre og utvide denne ordningen. Det er uakseptabelt.

Noen kommuner har demonstrert at de innehar nødvendig fagkompetanse til å gjøre gode vurderinger om avbøtende tiltak og vedtak om skadefelling. Hos veldig mange kommuner mangler imidlertid viljen og prioriteringene som trengs for å kunne foreta de nødvendige vurderinger om skadefellingsproblematikk. En del kommuner har etter vår vurdering også demonstrert manglende respekt for forskriftens bestemmelser, og fattet vedtak det slett ikke har vært grunnlag for. Selv om en ny forskrift nå kommer på plass, vil ikke dette uten videre påvirke kommunenes faglige forutsetninger til å vurdere slike saker. Dette gjelder så lenge det ikke stilles krav til at kommunen skal inneha slik kompetanse.

Det nevnte forslaget Miljødirektoratet la fram i 2015, men som ble stoppet av politiske årsaker, la opp til langt tydeligere fokus på skadeforebyggende tiltak, for å sikre at de beste løsningene på et problem ble vurdert, og at felling i størst mulig grad skulle unngås. Forslaget innebar derfor at kommunen eller Fylkesmannen skulle vurdere og veilede om skadeforebyggende tiltak i større grad enn i dag. Dette skulle gjøre skadeforebyggende tiltak bedre kjent, og føre til en mer ensartet praksis. Skal skadefellingsforskriften virke slik den er tenkt, må en slik tankegang hentes fram igjen i videre arbeid. Skadefelling må alltid være siste utvei, og være individrettet. Ikke bare er dette viktig for å unngå unødvendig avlaving av vilt, men også for å finne gode

løsninger på ulike utfordringer knyttet til fugler og matproduksjon, hygiene osv. Bakenforliggende årsaker må avdekkes og forebyggende tiltak må gjøres for å minimere problemet permanent. Slike tiltak kan være skremming, skjerming av matkilder eller tildekking av hekkeplasser. Avlivning av fugler og dyr er først og fremst aktuelt når enkeltindivider viser tilegnede ferdigheter eller avvikende adferd fra artsfrender, og der avliving er en rasjonell løsning på en utfordring av et visst omfang.

Årsakene til den uholdbare situasjonen rundt skadefellinger i Norge per dags dato er etter vårt syn i all hovedsak:

- Uklarheter rundt hvordan gjeldende forskrift skal forstås
- Manglende faglig kompetanse og kapasitet i kommunene til å vurdere sakene hensiktsmessig
- For tette bånd og relasjoner mellom søker og forvaltningsledd
- Politisk styrte avgjørelser som overkjører forskriftens intensjon og ofte administrasjonens innstilling

Miljødirektoratets høringsutkast går dessverre i begrenset grad inn på bakgrunnen for ulike arters plass på listen over arter som kan skadefelles. Man må kunne forvente at forvaltningen argumenterer godt for hver enkelt art som skal kunne skadefelles, der man viser til hvilken skade hver enkelt art kan volde, med aktuelle henvisninger til faglig dokumentasjon på dette, og hvorfor det er hensiktsmessig med skadefelling.

Vurdering av foreslåtte paragrafer i kapittel 3

§ 3-3 til § 3-10

- § 3-3 *Vilkår for skadefelling*

Den som har beslutningsmyndighet etter §§ 3-4 til 3-6 kan etter søknad gi tillatelse til uttak for å stanse eller avverge skade når;

- a) skadeforebyggende tiltak i rimelig utstrekning er forsøkt, vurdert ut fra hvilke verdier som skal beskyttes og kostnadene ved alternative tiltak,*
- b) uttaket rettes mot skadegjørende individ,*
- c) uttaket er egnet til å stanse eller vesentlig begrense skadesituasjonen, og*
- d) uttaket ikke truer bestandens overlevelse.*

NOF mener oversikten over vilkårene satt opp i egen paragraf er et godt grep, og øker brukervennligheten. I dagens skadefellingsforskrift er noen kriterier (tre stykker) listet opp i kapittel 1, mens andre vilkår er nevnt andre steder i forskriften. Vilråene i forslaget til viltforskrift er stort sett i samsvar med nåværende forvaltningspraksis, slik de er beskrevet under overskriften *De generelle vilkår for skadefelling* i gjeldende skadefellingsforskrift. Det er imidlertid flere mangler. Vi foreslår derfor følgende endringer:

- a) Skaden må være av vesentlig økonomisk betydning, eventuelt være begrunnet i sanitære eller helsemessige problemer. Det er ikke forskriftens intensjon å tillate avliving av arter ved ethvert skadenivå på verdier, og en viss skade må påregnes og tolereres.*
- d) Hensikten med forskriften er ikke å åpne for mulighet til generell bestandsdesimering av arter nevnt i forskriften. Man må unngå skadefelling i hekketiden, da dette er et alvorlig unntak fra fredningstidsbestemmelsen og beskyttelsen fugler har i denne perioden.*

Ang. punkt a) og c) vil vi bemerke at kunnskapen om hva som vil løse en skadesituasjon som oftest er begrenset eller fraværende hos de fleste enkeltpersoner og hos mange kommuneadministrasjoner, og at dette krever inngående faglig kunnskap om artene det gjelder. Forslag til bestemmelsene til skadefelling sikrer ikke at rødlistede arter kun blir felt på skadefelling der andre forebyggende virkemidler ikke er egnet, da beslutning om skadefelling av flere rødlistede arter etter vår mening er lagt til et for lavt forvaltningsnivå.

Derfor mener NOF at privatpersoner ikke skal kunne utføre skadefelling uten å søke om tillatelse hos Fylkesmannen eller Miljødirektoratet. Se våre kommentarer til § 3-4.

Fra Miljødirektoratet får vi opplyst at den nye viltforskriften også skal følges av en veileder som beskriver nærmere hvilke avveininger man forutsetter at beslutningene hviler på. Definisjon av hekketid (se nytt forslag til punkt d) kan inngå her. For at denne informasjonen skal være enkelt tilgjengelig, mener vi likevel at informasjon må være inkludert i den faktiske forskriften. Vi mener følgende prinsipper må videreføres i ny viltforskrift som et eget punkt i § 3-3:

- Naturlig predasjon eller næringssøk på naturlig forekommende planter eller dyr er ikke å anse som skade, og gir ikke hjemmel for uttak. NOF har gjennom årenes løp påklaget mange saker på dette grunnlag. Dette bør tydeliggjøres i et eget punkt i forskriften. Eventuelt kan forskriften utvides med en definisjon av hva skade er og ikke er i § 1-4.
- Skaden må allerede ha inntruffet før skadefelling kan innvilges. Skadefelling må aldri brukes som et forebyggende tiltak.
- Det må påpekes at både søknader og tillatelser til og fra det offentlige må være skriftlige, og at evt. skadefellingstillatelser må være tidsavgrenset og vurdert etter naturmangfoldloven.
- Avliving av viltarter i medhold av denne forskrift skal skje sikkerhetsmessig og humant forsvarlig.

- § 3-4 *Skadefelling etter skadelidtes egen beslutning*

Dersom det er nødvendig for å stanse eller avverge vesentlig skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom kan grunneier foreta eller iverksette uttak av bestemte individer av kanadagås, stripegås, gråmåke, svartbak, bydue, ringdue, pilfink, bokfink, bjørkefink, grønnefink, gråspurv, kjøttmeis, gråtrost, måltrost, svarttrost, rødvingetrost, fasan, skjære, kråke, ravn, rødrev, røyskatt, mink, mår, villlevende kanin, sørhare og grevling. Grunneier skal uten ugrunnet opphold rapportere uttak til kommunen, med opplysning om antall, art og hvilken skade som var grunnlag for uttaket. Vilt som er felt etter denne bestemmelse tilfaller det kommunale viltfondet.

NOF reagerer meget sterkt på § 3-4. Vesentlig skade er et begrep som er særdeles tøyelig, og som er åpent for en vid personlig tolking. Dette gjelder f.eks. tilfeller med tilgrising med ekskrementer og det enkelte måtte oppfatte som støy. Gjeldende forskriftstekst om at skadefelling må gjelde betydelig økonomisk skade, evt. begrunnes i sanitære forhold av betydning, må beholdes. Se våre kommentarer til § 3-3 om vilkårene for skadefelling. Naturlig predasjon i skog og vann er neppe ment å omfattes av forslaget. Det vil i så fall svekke i utgangspunktet fredet vilts rettssikkerhet betydelig, og det er ingen faglig dekning for at felling av enkeltindivid i slike tilfeller tjener hensikten. Det er ei heller ønskelig at man prøver å manipulere naturens egne økosystemer på en slik måte. Tilgrising av bryggeanlegg, naturlig predasjon o.l. er problemstillinger som ikke kan gå under «vesentlig skade», og viltforskriften må tydeliggjøre dette på en hensiktsmessig måte.

Vi mener det er uakseptabelt at vann, skog o.l. ramses opp som områder der dyr og fugler gjør skade som rettferdiggjør at de bør stå på listen over arter som kan skadefelles. Vi kan ikke se at høringsnotatet argumenterer for hvorfor den foreslåtte endringen er fornuftig og nødvendig. Dagens liste over områder er en uttømmende liste, og dette må videreføres. Skadefelling er først og fremst aktuelt på hus, hage og åker. Vi foreslår at følgende opplisting videreføres: *Hus, hage, åker, plante- eller frøkultur, aktivt drevne egg- og dunvær, pelsdyrfarm, fjørfeoppdrett eller viltoppdrett*. Egg- og dunvær bør imidlertid fjernes fra listen, siden det her dreier seg om naturlig predasjon på ville fuglearter.

Vi merker oss videre at lista over arter som kan felles uten offentlig godkjenning utvides fra 20 til 27. Kanadagås, stripegås, pilfink, bokfink, bjørkefink, grønnefink, kjøttmeis, fasan, viltlevende kanin og sørhare er nye arter. Når det gjelder det store og svært tilfeldige utvalget av vanlige spurvefuglearter i § 3-4, aksepterer ikke NOF at disse artene volder skade i den forstand som menes i denne forskriften. Det er derfor overraskende at de er listet opp her. Folk som leser forskriften vil lett bli forledet til å tro at arter som gråspurv, kjøttmeis, pilfink, bokfink, bjørkefink og grønnefink faktisk gjør skade som oppfyller vilkårene for skadefelling slik det er beskrevet i § 3-3. Reaksjonene på forslag til ny viltforskrift (fra publikum) viser at forslag til paragraf ikke er i takt med det natursynet de fleste av oss har. Avliving av fugler og dyr må handle om bærekraftig matauke eller ha andre tungtveiende grunner. Vi ser naturligvis det generelle problemet knyttet til at småfugl kommer inn i folks hus, næringslokaler etc., og som potensielt kan utgjøre en smitterisiko, f.eks. dersom det lagres, produseres eller serveres mat i aktuelle lokaler. Denne utfordringen er ikke begrenset til de artene som listes opp her, og det vil ikke være meningsfullt å liste opp de artene som kan omfattes av denne problemstillingen. Vi er enige i at det i gitte situasjoner er behov for raskt å kunne fjerne fuglene. Vi ser for oss en forskrift der noen arter med tilbøyelighet til å forville seg inn i hus, produksjonslokaler og andre bygninger kan avlives uten spesielle tillatelser, men med vilkår om at det her dreier seg om fugler inne i bygninger der tilstedeværelsen er særlig problematisk. Mange av artene som er listet opp er ikke spesielt utsatt for å komme inn i bygninger med matproduksjon. I slike tilfeller er det vanligvis også utfordrende at involverte parter ikke har kompetanse på korrekt artsbestemmelse.

NOF får svært ofte henvendelser fra publikum angående fugler som gjør skade. Vi har derfor god innsikt i hvilke arter og problemstillinger det gjelder. For skjære er vi faktisk ikke kjent med tilfeller der arten har forvoldt vesentlig skade av et slikt omfang at det burde rettferdiggjøre skadefelling, riktignok med unntak av tilfeller der arten uheldigvis har kommet inn i bygninger. Vi er imidlertid jevnlig i kontakt med personer som ønsker å bli kvitt skjærene i sitt nærområde, med den begrunnelse at de bråker og er til generell sjenanse, eller at de er predatorer på egg og unger av andre vanlige fuglearter som de er mer begeistret for. Dette kvalifiserer ikke til skadefelling. Vi mener derfor at skjære må flyttes til § 3-6. Det samme må gjelde gråmåke og svartbak, siden utfordringer med disse artene oftest lar seg løse gjennom gode forebyggende tiltak.

For mange av artene listet over vil skadefelling aldri være et hensiktsmessig tiltak for å redusere «skade» forårsaket av disse artene. De er små og tallrike, og kan ikke skadefelles effektivt ved bruk av lovlige metoder. Det gjelder særlig trostene. Trostene kan forvolde en viss skade på frukt- og bæravlinger, men at man skal kunne redusere dette problemet ved å avlive enkeltindivider er fullstendig urealistisk. Ikke minst gjelder dette fordi dette er arter som i all hovedsak spiser frukt og bær om høsten, altså midt i trekktida når det er stor utskifting av individer. Vegetabilsk føde er for så vidt også for de andre artene begrenset til høst og vinter, noe det er lett å finne vitenskapelige kilder til (insektføde er langt mer

energieffektivt, og foretrekkes helt fram til det blir overflod av frukt og bær). Utskifting av individer er som regel mindre vinterstid, men da er skade på evt. avlinger også lite relevant. NOF mener § 3-4 bør utgå i sin helhet, og flyttes til hensiktsmessig forvaltningsnivå.

NOF støtter bestemmelsen om at alt vilt som felles etter forskriften skal tilfalle det kommunale viltfondet. Dersom skadefelt vilt kan tilfalle eier, bruker eller rettighetshaver, kan dette være en motivasjonsfaktor til å drive ulovlig jakt med tanke på konsum eller omsetning kamuflert som skadefelling. Dette har tidligere vært en kjent problemstilling for jaktbart vilt.

- § 3-5 *Skadefelling etter beslutning fra kommunen*

Dersom det er nødvendig for å stanse eller avverge skade av vesentlig økonomisk betydning på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, kan kommunen etter søknad gi tillatelse til uttak av bestemte individ av følgende arter:

a) knoppsvane, storskarv, toppskarv, gråhegre, ærfugl, stokkand, siland, laksand, tjeld, grønnspett, svartspett, flaggspett, kaie, kornkråke, stær, hare, dompap, gulspurv, ekorn og villsvin,

b) grågås i alle fylker unntatt Finnmark, og

c) hvitkinngås i fylkene Aust-Agder, Telemark, Buskerud, Vestfold, Oslo og Akershus, Østfold, Oppland og Hedmark. Kommunen kan av eget tiltak iverksette uttak av bestemte individ av alle hjorteviltartene og villsvin når de oppholder seg på trafikkerte eller tettbygde områder, og utgjør en fare for skade på person eller skaper trafikkfarlige situasjoner.

Kommunen kan av eget tiltak iverksette uttak av knoppsvane og kanadagås når de oppholder seg på områder hvor de utgjør en fare for skade på person, hindrer ferdsel, eller utgjør en helserisiko ved tilgrising av friområder, badeplasser eller lignende.

Lista inneholder flere rødlistede arter, som ærfugl, kornkråke, stær, gulspurv og hare.

- Dersom man ønsker å beholde muligheten til å skadefelle ærfugl må også denne muligheten legges til § 3-6. Det er særlig situasjoner ved skjelloppdrettsanlegg som utløser søknader om felling av ærfugler. Erfaring har vist at felling har kortvarig effekt på skader, og man må anta at det er skremmingen av fugler gjennom å løsne skudd som har noe effekt på kort sikt, ikke selve avlivningen av enkeltfugler. Når det finnes tilgjengelig mat, vil det stadig komme nye fugler til anleggene. Dersom det er mer kostnadseffektivt å forsyne seg av det som produseres enn å beite i nærliggende områder, vil alltid problemet vedvare og fuglene konsentreres nært anleggene. Det bør også tillegges vekt at disse artene er på rødlista både nasjonalt og globalt, og at skadefelling således ikke kan være opp til hver enkelt kommune.
- Kornkråke bør i kraft av å være en rødlistet art med en begrenset hekkeutbredelse og liten bestand, også overføres til § 3-6.
- Skadefelling av stær vil aldri være hensiktsmessig. Andre tiltak vil alltid være mer effektivt. Arten bør fjernes over listen man kan skadefelle.
- Det samme gjelder gulspurv, som i store antall sikkert kan gjøre noe skade. Hver for seg gjør ikke gulspurven store innhogg i avlinger, og avlaving av en så tallrik og liten fugl gir ingen mening.
- Tjeld må fjernes fra lista. Den er globalt rødlistet, og vi er ikke kjent med tilfeller der tjeld gjør vesentlig skade. Igjen ser vi at det er nødvendig at Miljødirektoratet argumenterer for hvorfor arten står på lista.
- Vi reagerer også på at grønnspett er listet opp her, og undrer på om Miljødirektoratet har datagrunnlag for å si at grønnspett er en utfordring med tanke på skade. Skade fra

grønnspekk på bygninger må være langt sjeldnere enn skade fra andre spetter. Arten trommer sjelden, og søker helst næring i råttent treverk, maurtuer osv.

Beslutningsmyndighet for uttak av knoppsvane og stokkand er foreslått overført fra henholdsvis Fylkesmannen og Miljødirektoratet til kommunen. Knoppsvaner, og spesielt hanner, kan være aggressive i hekketiden, både mot artsfrender, andre fugler og mot mennesker. Dette er normal adferd vi må tilpasse oss til. I enkeltsituasjoner kan det likevel oppstå situasjoner der avlaving bør vurderes. På grunn av de faglige vurderingene som må ligge til grunn for en slik avgjørelse, må beslutningsmyndigheten for en såpass fåtallig art fortsatt ligge hos Fylkesmannen. Den nasjonale bestanden av arten ligger i dag på rundt 480-725 par.¹ At stokkand skal være en art det er grunn til å drive skadefelling på virker urimelig. Søknader om slik skadefelling må ligge under Fylkesmannen, det vil si § 3-6, for ikke å uthule det generelle fredningsprinsippet i villtloven. Her viser vi til et tilfelle i Kongsberg, der kommunen ønsket å drive målrettet bestandsdesimering av stokkand, med argumentasjon om økende bestand og tilgrising. I virkeligheten var antall stokkender ved aktuelle lokaliteter stabilt, og flokker med kanadagås stod bak tilgrisingen som ble ansett som problematisk.

NOF vil understreke betydningen av at beslutningsmyndighet for storskarv, toppskarv, gråhegre, siland og laksand legges til Fylkesmannen. For disse artene har skadefelling ofte vært benyttet som bestandsregulerende tiltak for å hindre at artene spiser sin naturlige føde (som inkluderer f.eks. laks og ørret) i vann og vassdrag. Artene må legges til forskriftens § 3-6 slik at søknader om skadefelling for disse artenes vedkommende blir korrekt behandlet.

- *§ 3-6 Skadefelling etter beslutning fra Fylkesmannen*

Beslutningsmyndighet for felling av grågås i Finnmark fylke foreslås flyttet fra kommunen til Fylkesmannen, for best mulig å kunne minimalisere risikoen for feilskyting av den kritisk truede (CR) dverggåsa. NOF støtter dette, og mener det er et helt nødvendig forvaltningstiltak. Sædgås (sårbar, VU) utgjør også en forvekslingsrisiko. NOF mener at myndighet til å innvilge skadefellingstillatelser må ligge hos Fylkesmannen eller Miljødirektoratet for alle arter gjeess, med unntak av kanadagås. Hos Fylkesmannen og Miljødirektoratet har man mulighet til å bygge opp erfaring og kompetanse rundt virksomme forebyggende tiltak. Avbøtende tiltak må ha et tydelig fokus, og fellingstillatelser bør ikke gis før det er dokumentert at slike tiltak er gjennomført og ikke nytter. Enkelte arters konflikter med andre samfunnsinteresser må løses med forebyggende tiltak, også for å dempe utfordringer for landbruksnæringen o.l.

At man ønsker å flytte beslutningsmyndigheten for skadefelling av de rødlistede artene hettemåke og fiskemåke, som tidligere kunne felles etter egen beslutning, til Fylkesmannen, er noe vi støtter. Skadereduserende og forebyggende tiltak er høyaktuelle for disse artene. NOF er enig i at Fylkesmannen vil kunne se slike saker i sammenheng, og gi veiledning i bruk av skadeforebyggende tiltak.

Vi trenger en tidsavgrenset forskrift for å ivareta hensynet til rødlistede arter

Bestandsstatus og rødlistevurdering for flere arter er endret siden gjeldende skadefellingsforskrift ble vedtatt i 1997. I forskriften er det ramset opp en rekke fugler og pattedyr som «kan felles uten særskilt tillatelse hele året». Blant disse er hettemåke (sårbar, VU) og fiskemåke (nær truet, NT). Andre rødlistede arter, som ærfugl (nær truet, NT), krykkje

¹ Shimmings, P. & Øien, I. J. 2015. Bestandsestimater for norske hekkefugler. NOF-rapport 2015-2. 268 s

(sterkt truet, ST) og kornkråke (nær truet, NT) kan man per dags dato søke kommunene om å få felle. Det er en uholdbar situasjon at artslista i forskriften ikke er revidert på over 20 år. NOF ber Miljødirektoratet sette en tidsbegrensning i forskriften slik det gjøres i mange andre sammenhenger. Da er det lettere å kunne tilpasse forskriftens innhold til artenes bestandssituasjon og status for øvrig (eksempelvis rødlistestatus). En evaluering hvert femte år, i forbindelse med lansering av oppdatert rødliste, er naturlig. NOF mener det skal særlig gode grunner til for at rødlistede arter overhodet skal være inkludert i skadefellingsforskriften.

- *§ 3-8 Søknad om skadefelling*

Søknad om skadefelling av vilt etter §§ 3-5, 3-6 og 3-7 skal fremmes gjennom Elektronisk søknadssenter.

Miljødirektoratet skriver i sitt høringsbrev at de tar sikte på å etablere et system for elektronisk søknad om skadefelling. Dette hilser vi velkommen, og et slikt system må gis prioritet. Dette vil gi bedre oversikt over søknader, tillatelser og gjennomførte fellinger, og må gjelde alle skadefellinger. Etter vårt syn er det en betydelig svakhet ved gjeldende forskrift at skadefelling ikke rapporteres og registreres. Myndighetene har følgelig ikke oversikt over hvor mange individer som felles, hvilke arter som felles, eller hvilke skadesituasjoner som begrunner felling. Også for frivillige organisasjoner er dette problematisk, først og fremst fordi vi ofte ikke får vite om skadefellinger, og dermed ikke har anledning til å påklage dem. Et mer presist bilde av omfanget av skadefellinger vil være nyttig i naturforvaltningen. En oversikt over antall vilt som skadefelles, og hvilke arter og skadesituasjoner som gjør skadefelling nødvendig, vil være nyttig, blant annet for å kunne gi god veiledning i skadeforebygging.

- *§ 3-9 Forbud mot lokking ved skadefelling*

Det skal ikke benyttes lokkemidler ved skadefelling av fugl.

- *§ 3-10 Forbud mot salg av retten til skadefelling*

Retten til å gjennomføre skadefelling kan ikke selges eller tilbys andre mot vederlag

For å forhindre at skadefelling blir utført med annen motivasjon enn å stanse faktiske skader, foreslås det forbud mot å selge skadefellingstillatelser til andre mot vederlag, som ved ordinær jakt. NOF støtter dette dersom det ikke vil være til hinder for at profesjonelle skadefellere foretar skadefellingen framfor privatpersoner, noe som i enkelte tilfeller kan være en fordel.

- *§ 3-13 Metode for uttak § 3-14 Varsling til kommunen, grunneier og politiet*

Punktet inneholder flere positive forslag. Spesielt tror vi pålegget om å varsle politiet før bruk av skytevåpen kan ha en viss preventiv effekt på useriøse skadefellinger.

Kapittel 4 - Hold av vilt i fangenskap

- *§ 4-2 Forbud mot hold av vilt for bestemte formål*

Det er ikke tillatt å holde vilt når formålet er jakt i innhegnet område, fremvisning i sirkus, hold som kjæledyr eller hobbydyr, eller falkoneri. Trening av hund på vilt i fangenskap er ikke tillatt uten tillatelse etter § 4-9.

Forbudet mot hold i sirkus og som kjæledyr eller hobbydyr gjelder ikke vilt som er unntatt fra krav om tillatelse til hold i medhold av forskrift om fremmede organismer § 13.

Gjeldende regelverk har derfor et generelt forbud mot hold av vilt i fangenskap, jf. viltloven § 7. Unntak fra dette forbudet er oppdrett, dyreparker og vitenskapelige formål, som i dag er

regulert i innfangingsforskriften, holdforskriften og pelsdyrforskriften. Det er ikke gitt bestemmelser som tillater hold av vilt som kjæledyr eller hobbydyr. Det foreslås at gjeldende forbud mot hold av vilt som kjæledyr eller hobbydyr klargjøres, jf. ny forskrift § 4-2. NOF støtter dette.

- § 4-4 *Plikt til å hindre rømming*

Den som holder vilt i fangenskap skal sørge for at viltet ikke kan rømme.

For å klargjøre at det er oppdretteren som har ansvaret for å hindre rømming, foreslås de detaljerte kravene til inngjerding i dagens holdforskrift kapittel 4 opphevet. Disse foreslås erstattet av en generell plikt for dyreholder til å hindre rømming, jf. ny forskrift § 4-4. Krav til dyreholder ved rømming er inntatt i forskriftens kapittel 5. NOF støtter dette.

Kapittel 5 - Vilt som har rømt

- § 5-2 *Plikt til varsling ved rømming*

Ved rømming, og ved innfangning og uttak av rømte dyr, skal eier straks varsle kommunen. I tillegg skal berørte grunneiere varsles dersom dyret skal innfanges eller tar opphold på deres eiendom. Dersom det rømte dyret er gaupe, jerv, bjørn eller ulv, eller en viltart som ikke forekommer naturlig på stedet, skal i tillegg Miljødirektoratet varsles.

Bestemmelsene om vilt som har rømt fra fangenskap videreføres og samles i ett kapittel. I tillegg til gjeldende varslingsplikt til kommunen ved rømming, foreslås det plikt til å varsle Miljødirektoratet dersom rovvilt eller fremmede arter rømmer, jf. § 5-2. NOF støtter dette.

Kapittel 6 - Utsetting av vilt i naturen

- § 6-2 *Utsetting av oppdrettet vilt*

Vilt som er oppdrettet i medhold av kapittel 4 kan settes ut i naturen der arten finnes i naturlig villlevende bestander, og de individer som settes ut er av samme art, underart og bestand som de som finnes naturlig på stedet. Det skal på forhånd foreligge helseattest fra veterinær på de individer som skal settes ut.

Kommunen og Miljødirektoratet skal varsles minst en måned før utsetting etter første ledd. Miljødirektoratet kan sette vilkår for utsettingen eller forby denne, dersom utsetting kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet eller kan være dyrevelferdsmessig uforsvarlig. Viltet skal være satt ut i sitt naturlige miljø senest 20. juli. Fôring etter utsetting skal foregå på en slik måte at viltet utvikler naturlig næringsøk, og skal avsluttes senest 1. august. Utsatt vilt er å anse som villlevende.

Vilt av stedeagne bestander kan etter gjeldende holdforskrift settes ut uten særskilt tillatelse, innenfor rammen av aktsomhetsplikten i naturmangfoldloven § 6. Dette videreføres i forslaget § 6-2. NOF er som tidligere nevnt imot slike utsettinger. Viltforvaltning bygger på prinsippet om at jakt er høsting av naturens overskudd. Blant annet legger naturmangfoldlovens § 16 til grunn at høsting bare kan tillates når arten produserer et høstingsverdig overskudd (her ville begrepet «produksjon» være mer riktig, siden naturen ikke produserer «overskudd»). I forarbeidene til endring i viltloven, Ot.prp.nr.54 (1992-1993) pkt.5.4. uttaler departementet om jakt på utsatt vilt bl.a. at "Departementet mener det er grunn til å se med skepsis på denne jaktformen, og vil sikre at virksomheten utføres i henhold til de prinsipper viltloven bygger på.»

Etter vår mening bør dette søkes Miljødirektoratet om på lik linje med utsetting av fremmede arter som fasan. Det er en rekke betenkeligheter ved å sette ut mange individer på en plass,

uavhengig av om arten er en fremmed organisme eller ikke, inkludert uheldige følger for naturmangfold og dyrevelferd.

Kapittel 7 – Ivaretagelse av dødt vilt

I forslaget til ny forskrift er lista over registrerings- og merkepliktige arter revidert. NOF foreslår at lerkefalk, vierspurv og dvergspurv også skal være merkepliktig. Miljødirektoratet må prioritere arbeidet med å lage et system for registrering. Vi sier oss enig i at kommunene uansett kan lage egne lagringsrutiner basert på enkle verktøy som Excel og Word til dette er på plass.

- § 7-3 Eiendomsrett til vilt felt på skadefelling og i nødverge m.m.

Vilt av ikke registreringspliktige viltarter felt på skadefelling i medhold av kapittel 3 eller i medhold av naturmangfoldloven §§ 17, 17a eller 18, tilfaller det kommunale viltfondet. Dette gjelder ikke for smågnagere og krypdyr unntatt slettsnok, buorm og stålorm. Fallvilt av hjortevilt og bever tilfaller det kommunale viltfondet.

NOF støtter dette.

- § 7-6 Forbud mot privat overdragelse av egg og plikt til registrering av egg

Det er ikke tillatt å erverve, motta, gi bort, selge eller annonsere fugleegg fra viltarter. Miljødirektoratet kan likevel gi tillatelse til overdragelse av egg til museumsvirksomhet eller vitenskapelige formål. Fugleegg som lovlig er anskaffet før denne forskriftens ikrafttredelse skal registreres i Fallviltbasen innen 31. desember 2021.

NOF deler Miljødirektoratets syn om at det mangler viktige hensyn som taler for at det skal legges til rette for privat eggsamling, vurdert i forhold til skadepotensialet ved slik virksomhet. Eggplyndring er svært vanskelig å avdekke, og hensynet til håndheving av forbudet må veie tungt. Ulovlig eggsanking og samlinger av egg er fortsatt et problem både i Norge og våre naboland. De siste årene har NOF flere ganger kommet over eggsamlinger til salgs på nettsteder som Finn.no. Miljødirektoratet foreslår i § 7-6 at alle egg og eggsamlinger som er lovlig anskaffet før fallviltforskriftens ikrafttredelse, må registreres innen 31. desember 2021 for fortsatt å kunne oppbevares lovlig. Registrering av disse vil gi myndighetene full oversikt over hva som fortsatt kan oppbevares lovlig. I viltforskriftens § 7-6 foreslås det et forbud mot privat overdragelse av egg og eggsamlinger. Forbudet gjelder ikke overdragelse til museumsvirksomhet eller vitenskapelige formål. NOF støtter dette.

- § 7-13 Tilbakekalling av autorisasjon for preparering av vilt

Miljødirektoratet kan tilbakekalle autorisasjonen dersom autorisert preparant er straffet for overtredelse av viltloven, naturmangfoldloven eller annet relevant regelverk, eller ved vesentlige brudd på fastsatte regler for preparantvirksomheten. Varigheten av tilbakekallingen skal angis i vedtaket.

En mangel i dagens regelverk er at det ikke er hjemmel for å trekke autorisasjon tilbake fra preparanter som ikke forholder seg til gjeldende regelverk. Det foreslås i § 7-13 at autorisasjonen kan trekkes tilbake ved vesentlige brudd på relevant regelverk, eller når preparanten er straffet for brudd på viltloven, naturmangfoldloven eller annet relevant regelverk. NOF støtter dette.

Avslutning

NOF ber om at Miljødirektoratet vurderer våre merknader på de elementene i forslag til ny viltforskrift som ikke bedrer naturforvaltningen, ei heller gir store besparelser i ressursbruk.

Vi ber også Miljødirektoratet vurdere de dyrevelferdsmessige sidene ved eggpunktering. Når egg punkteres lures foreldrene til å ruge på døde egg, ofte over lengre tid. Punktering av egg som et ledd i forvaltningen av naturlig tilhørende arter må ikke skje i naturreservater. Her har naturen forkjørersrett. I andre områder kan slik punktering være mindre inngripende enn f.eks. vårjakt, men må være en del av en helhetlig forvaltningsplan for å sikre f.eks. jordbruksinteresser.

Vi mener det er så mye som bør justeres i forslag til forskrift, at vi ber om at Miljødirektoratet sender ut et nytt forslag til forskrift, fulgt av et mer gjennomarbeidet høringsnotat, der det argumenteres mer eksplisitt for hvorfor de ulike artene bør inkluderes på artslistene i kapittel tre, og hvordan man skal sikre at de foreslåtte myndighetsnivåene knyttet til artene ivaretar sine oppgaver hensiktsmessig.

For Norsk Ornitologisk Forening

Kjetil Aa. Solbakken

Kjetil Aa. Solbakken, generalsekretær

KOPI:

Klima- og miljødirektoratet